Umělecký kovolijec a cizelér / umělecká kovolijka a cizelérka (kód: 82-040-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Umělecký kovolijec a cizelér
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve výkresové dokumentaci a práce s modelem pro umělecké odlévání a cizelování	3
Zhotovení uměleckého odlitku podle předloženého modelu	3
Odlévání uměleckých odlitků složených z více kusů	3
Volba postupu práce při cizelování daného uměleckého odlitku	3
Používání nástrojů a pomůcek pro ruční cizelování, včetně jejich úprav pro potřeby uměleckých odlitků	3
Montáž a úprava uměleckých odlitků zhotovených z více odlitých dílů	3
Úpravy povrchů uměleckých odlitků	3
Konečné povrchové úpravy uměleckých odlitků	3
Údržba, opravy, renovování a montáž hotových uměleckých odlitků	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Ověřování představuje komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení finálního produktu s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci a dodržování technologické kázně. Při hodnocení hotového výrobku je třeba posuzovat kvalitu, přesnost provedení a estetické ztvárnění výrobku.

Během ověřování odborných dovedností dle tohoto standardu uchazeč prokáže dovednost výroby dělené formy dle zadaného modelu. Předvede uložení modelu do pomocné půlky a navrhne vtokovou soustavu a uložení jádra. Následně samostatně zhotoví dle jiného jednoduššího modelu formu s otevřeným jádrem. Použitá technologie lití, do písku nebo na vytavitelný model, je dohodnuta před zkouškou v závislosti na technologických možnostech provozu autorizované osoby a pracovních zkušenostech uchazeče. Dále předvede na zadaném odlitku cizelování a povrchovou úpravu dle příslušného modelu.

Obsahem vlastní zkoušky je ověření jak teoretických znalostí, tak praktických dovedností, které jsou základním předpokladem pro úspěšné vykonávání řemesla. Vzhledem k omezeným časovým možnostem bude uchazeč demonstrovat pracovní postupy na předem připravených situacích a polotovarech. Jednotlivé části zkoušky musí navazovat chronologicky tak, aby simulovaly celý pracovní postup. Jde o prokázání zručnosti, orientace v problematice a teoretické zvládnutí zadání. Na základě toho je zkoušející schopen posoudit úroveň připravenosti uchazeče k výkonu povolání.

V úvodu je uchazeč seznámen s pracovištěm, popřípadě pracovišti, prostorovým a časovým průběhem zkoušky a pokyny týkajícími se ochrany zdraví, bezpečnosti a hygieny práce a požární ochrany.

Ústní ověřování se provádí formou rozhovorů na jednotlivá témata, tj. kladením otázek ke stanovení postupů řešit problémové situace a zdůvodnění zvolených postupů prací. Před zkouškou jsou předem vybrány a připraveny příslušné vzorky, formy, materiály, nářadí, pomůcky, stejně jako fotografie, výkresy, modely apod.

Pro písemné ověření musí být vyčleněny prostory k sepsání odpovědí. Otázky zadá autorizovaná osoba písemně, ověří, zda uchazeč porozuměl zadání a předem stanoví čas potřebný ke zpracování odpovědí. Uchazeč je zároveň informován, že jde o stručné a výstižné vyjádření požadovaného řešení doplněné případnými náčrty s popiskami. Hodnotí se věcná správnost odpovědí.

Pro praktické ověřování jsou předem připravená pracoviště, materiály, pomůcky a příslušné nářadí v odpovídající kvalitě a především modely k zaformování, dále odlitky, případně plechy určené k cizelování, protepávání, povrchovým úpravám a opravám. Jednotlivé úkoly jsou postupně ústně zadávány a vykonávány. Např. pro předvedení konečné chemické povrchové úpravy patinováním lze využít odlitek, respektive modelovaný plech, který byl předtím opracován v rámci odborné způsobilosti Úpravy povrchů uměleckých odlitků. Pro návrh opravy poškozeného uměleckého odlitku je možné požadovat doplnění chybějící části odlitku, např. domodelování chybějícího prstu ruky. S uchazečem jsou jeho návrhy postupů a užití nástrojů probírány a hodnoceny. Průběžně je kladen důraz na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Autorizovaná osoba kontroluje provedenou práci průběžně a zároveň hodnotí přesnost, správnost a kvalitu jejího provedení.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Střední škola umělecká a řemeslná, Praha 5 - Zlíchov
Střední odborná škola uměleckořemeslná, s. r. o., Praha 9
Buzuluk Komárov, a. s.
Aleš Svojtka, OSVČ
Miloš Vacek, OSVČ